

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnishvu prejemati:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Izbaja vsak dan sveder izvzemati nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin, za dvakrat po 12 vin, za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to te administrativne stvari.

Poznamo naša številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica: št. 5 telefon št. 85

Državni zbor.

Težave budgetnega provizorija. — Konstitucionalni nazori Stürgkh-Heinoldovega kabineta. — Nagi oportunitizem. — Za čast in ugled Sokolstva. — Nemška zavist in klerikalna nevoščljivost. — Sejno poročilo.

Dunaj, 2. julija.

Zbornica je končala danes špeciialno razpravo o proračunskem provizoriju, ki se je bila včeraj pričela ter ga je nato odobrila v drugem branju.

Toda ne v onem obsegu, kakor je to sklenil in priporočal proračunski odsek. Odpadli so: II. odstavek § 2., ki pooblašča vlado, prekoračiti v „nujnih slučajih“ celo one kredite, ki so fiksirani v rednem proračunu za tekoče leto (takozvani Schraffljev predlog), III. odstavek, ki omejuje subvencijo podonavski paroplovbeni družbi in § 5., ki nalaga in pooblašča vlado, da sme v slučaju slabe krompirjeve in koruzne letine suspendirati žganjarski kontingent in bonifikacije (Diamantov predlog). Propadel je tudi takozvani Tomschikov predlog, ki je hotel nakloniti železničarjem 17 milijonov. Drugi odstavek § 2. je padel, ker so si stranke vendarle premislile, dati vladi plein pouvoir v roke, ter tako parlamentu odvzeti naravnost vso kontrolo in vso moč nad sredstvi države. Tretji odstavek § 2., ter § 5. sta bila odklonjena pod pritiskom vlade, Tomschikov predlog je propadel, ker je vlada izjavila, da bi tvoril sankcijsko oviro . . .

Čudno, da se je parlament vdal takemu pritisku. »Sankcijska ovira« pri budgetnem zakonu je najnovejši bluff in menda še ni bilo vlade, ki bi bila prišla na to originalno misel. Pravilno je danes poslanec Ellenbogen poudarjal, da je vlada »prezrla« značaj budgetnega zakona kot formalnega zakona, da je nadalje prezrla in z njo žal tudi parlament, da je budget eminentno in edinole politični zakon, pri katerem ni drugega, kakor alternativa: ali ga sprejme parlament, ali ne. In če ga parlament ne sprejme, oziroma ne sprejme tako, kakor to hoče vlada, potem preostaja le ena in edina konstitucionalna konsekvencia: da vlada demisionira.

Žal, da popušča naš parlament z naravnost neverjetno lahkomišljenostjo v najprimitivnejših in najte-

melnejših konstitucionalnih principih. Če se je že moralo prepričati, da nastane nenapravljen spor med državnim zborom in vlado, tedaj bi se bilo moralo zgoditi to vsaj na način, ki bi bil jasno kazal, da si parlament nikakor noče ustvariti nevarnega prejuda za bodočnost. Tudi oportunitizem potrebuje časih, da se primerno obleče in da se mu postavijo mejniki . . .

Sicer pa glasovanje za vlado ni bilo nič kaj razveseljivo. Pri § 1. so zahtevali krščanski socialisti konstatirajo glasov in na prvi hip se je zdelo, da je paragraf in z njim celi budget že propadel. Zapisnikarji pa so konstatirali, da je bil § 1. z 212 proti 151 glasovi sprejet . . .

Dvakrat se je vršilo poimensko glasovanje in navzlic dejstvu, da je zbornica dobro obiskana, so bili rezultati precej borni. Zelo mnogo poslancev se je namreč absentiralo, nemški radikali so izostali, poljske klopi so bile napol prazne, češke vrste prav redke . . .

Vedno očitneje postaja propadanje Stürgkh-Heinoldovega kabineta.

Vsled klubovega sklepa je bil poslanec dr. Ravnihar dolžan, votirati § 1., za ostale določbe pa si je izgovoril, da se absentira. Taktika slovenskih klerikalcev je bila kaj čudna. Glasovali so proti § 1. budgetnega provizorija, kakor je bil dr. Šusteršič Hrvatino svoj čas objubil. Dr. Šusteršič sam pa se je absentiral. Pri naslednjih glasovanjih so se klerikalci ponovno absentirali.

Kako razpoloženje vlada sicer v parlamentu, dokazuje to, da se predsedništvo ni upalo izvršiti danes tudi III. branja, ker je za takojšnjo rešitev tega potrebna $\frac{2}{3}$ večina. Budgetni provizorij bo torej šele jutri odobren.

V zbornici je vladala sicer danes jako nervozna atmosfera. Sobotni dogodki v Pragi so izzvali pri »dejanskih popravkih«, priljubljeni ter priložnosti za razne burne nastope, jako ostre nastope med češkimi in nemškimi poslanci. Iz miljeja vsakodnevne spora med Nemci in Čehi — je rešil afero poslanec Rybař. Bila je srečna misel, da se oglasi pri tej priliki slovenski, nečeški poslanec, ki sme zahtevati, da se mu prizna velika mera objektivnosti in ki je mogel kot očividec podati najverodostojnejšo sliko onih malenkostnih

dogodkov, ki so jih Nemci napihali v pravi roparski roman. Dr. Rybař se je s svojim nastopom oddolžil tudi češki gostoljubnosti kot slovenski Sokol, zaeno pa je z vso oostrostjo poudaril jedro cele afere. Bleda zavist nad prekrasno uspehim zletom, grda, nevoščljiva jeza nad dejstvom, da je te dni gledal ves kulturni svet z občudovanjem na kraljevsko Prago, da so celo Nemci iz Rajha, ki so posebe prišli gledati naše vrste, morali priznati, da se sokolski vzgoji ne da najti ničesar podobnega, da je končno sama avstrijska vlada uvidela velikanski narodno in ljudsko-vzgojevalni pomen slovanskega Sokolstva, ter poslala v Prago civilne in vojaške zastopnike, to so pravi povodi nemškega razburjenja! Kričanje in tuljenje nemških radikalcev je dokazovalo, da je zadel dr. Rybař v živo. S ponosom je smel tudi konstatirati dejstvo, da so sokolske slavnosti končale tudi v pravstvenem oziru brez vsakega madeža. »Primerjajte naše trezne in disciplinirane vrste z uspehi Vaših shodov, glejte Vaše pijane, po cestah se opotekajoče junake po končanem »delu« in razumeli bode, zakaj ostajamo napram vsem Vašim provokacijam in izbruhom hladni in mirni!«

Burno odobravanje je govornika opetovano prekinilo in na koncu njegovega govora so ga obkolili napredni Jugoslovani in zlasti češki poslanci vseh struj ter mu iskreno častitali, načelnik Enotnega češkega kluba posl. Fiedler se je dr. Rybařu zahvalil za pogumno in izvrstno obrambo češkega in vsega slovanskega Sokolstva.

Prizori med Rybařevim govorom so bili vlezanimivi. V hrupnem in burnem odobravanju so se združili poslanci vseh slovanskih narodov, bila je prava slika slovanske solidarnosti. Le naši klerikalci so nemi čepeli na svojih sedežih, »kakor zmoklé slepice« (mokre kokoši) se je karakteristično in drastično izjavil češki poslanec . . . Tudi v njihovem srcu grize zavist, tudi njihovi obrazi so zeleneli jeze nad krasnimi uspehi praških dni in posebno nad zmagami in triumfi slovanskega Sokolstva, ki ga črtijo, obrekujejo, preganjajo, če morejo, še bolj kakor to dela naš dedni nasprotnik . . .

Izmed ostalih govornikov je vzbudil pozornost tudi dr. Sesardič, ki

si je bil preskrbel iz hrvaške konfiskacije prakse nebroj naravnost neverjetnih slučajev in dokumentov, katere je začuden zbornici produciral.

V naslednjem podajemo sejno poročilo.

Predsednik dr. Sylvester je ob enajstih otvoril sejo ter je najprvo sporočil zbornici žalostno vest, da je umrl poljedelski minister dr. Albin Brář.

Nato so prešli na dnevni red ter nadaljevali specialno debato o proračunskem provizoriju.

Posl. dr. pl. Gentili se je pritoževal, da toliko časa odlašajo z italijansko pravno fakulteto.

Posl. dr. Korošec je predložil izpreminjevalni predlog k minoritetnemu votumu posl. Diamanda, po katerem naj se dovoli davčna oprostitve za žganje, ki ga izdelujejo iz lastnih tvarin za domačo uporabo, tudi za Štajersko, Koroško, Kranjsko in Primorsko.

Po govoru posl. Stölzelja je bila debata zaključena in za generalna govornika sta bila izvoljena posl. Leo pro, posl. Marek kontra.

Posl. Stříbrný se je v stvarnem popravku bavil z dogodki pri sokolskih slavnostih v Pragi. Nezaslišana drznost nemških dijakov je bila, da so ti predrl navzlic policijski prepovedi s čepicami in trikolorami sokolski sprevod. Čehi protestirajo proti temu, da bi se vsled produkcij par pouličnjakov in vsled malodušnosti oblasti nagrmadilo toliko netiva, ki ogrožuje s svojo eksplozijo celo državo. Iz pobalinstev se ne sme napravljati čine nemškonalnialnih mučnikov (Nemci vpijejo: Nezaslišana drznost, nesramnost.)

Wolff: Kar vi pravite, je popolnoma navadno pobalinstvo! (Obrne se k Stříbrnyju.) Ali ste pa tudi slišali, kar sem vam rekel?

Stříbrný: Vi me ne morete razaliti!

Hartl: Lepe predpriprave so to za nemško — češko poravnavo!

Stříbrný: Mi nimamo interesa na takem miru, mi nismo pri tem udeleženi.

Buřival se je tudi predvsem bavil z izgredi v Pragi in je izjavil, da vse to vtisk, da so Nemci nameravali to storiti.

Kalina je tudi nastopil proti postopanju nemških dijakov.

Dr. Rybař: Kakor pobalini so se obnašali!

Stříbrný: Da, pobalini so to, pa ne dijaki! (Nemci kriče: Nesramnost!)

Iro: Če Čehi vidijo dijaško čepico, postanejo že vznemirjeni!

Dr. Rybař je nato temeljito pojasnil postopanje nemških dijakov-provokaterjev v Pragi.

Lössl je skušal protestirati proti opravičenim pritožbam čeških in slovenskih poslancev.

Baron Fuchs je nato konstatiral, da dr. Weisskirchner nima 20.000 K ministrske penzije, temveč samo 8000 K.

Nato so sledili še faktični popravki poslancev dr. Sesardiča, dr. Erlerja, Abrama in Gasserja in pa končni govor minoritetnega poročevalca dr. Diamanda.

Poročevalec dr. Steiwender je v svojem zaključnem govoru prosil, naj se manjšinski predlog posl. Diamanda odkloni. Izjavil se je tudi proti predlogu posl. Tomschika.

Proračunski provizorij je bil nato v tretjem branju sprejet. Razprava je bila nato prekinjena in seja zaključena.

Govor posl. dr. Vladimírja Ravniharja

v poslanski zbornici dne 27. junija 1912.

(Po stenografičnem zapisniku.)

Svoj govor je začel v slovenščini, nato je nadaljeval:

Visoka zbornica! V tej zbornici so uvedli hvalevredni, ali pa tudi ne-hvalevredni običaji, da pri razpravi o državnem proračunu, pri razpravi o kreditih, ki se naj dovolijo vladi, govore o splošnem političnem položaju, o politiki v ožjem smislu. Deloma opravičeno; kajti pri tej priliki bi lahko postavili na dnevni red vprašanje zaupanja ali nezaupanja napram vladi, ki ravno zahteva te kredite. V preteklosti, ko so parlamentarične običaje nekoliko bolj respektirali kakor dandanes, je bilo tudi tako, da je vlada sama spojila z glasovanjem, oziroma protiglasovanjem vprašanje zaupanja.

»Torej — kaj je?«

»Polastiti se hočejo Maroka.«

»Beži no! Pri Larocheu sem zajtrkoval in ta mi je namere kabineta malo ne narekoval.«

»Ne, dragi moj, naplahtali so te, ker se boje, da bi prišle njih spletke na dan.«

»Sedi,« je rekel Georges.

Sam je sedel v naslanjač. Ona si je pritegnila podnožnik ter je počenila nanj, mlademu možu med kolena. In z laskavim glasom je začela:

»Ker mislim vedno nate, pazim sedaj na vse, kar se šepetne okrog mene.«

In začela mu je potihoma razkladati, kako je že nekaj časa slutila, da snujo nekaj brez njegove vednosti, da ga hočejo pač izrabiti, a se boje njegovega tekemstva.

Dejala je: »Saj veš, kadar človek ljubi, postane pretkan.«

Snoči se ji je naposled zjasnilo. Velika kupčija, prav velika kupčija, ki jo na skrivnem pripravljajo. Sedaj se je smehljala, vesela svoje spretnosti. Razvnela se je, ko je govorila — žena financijeja, vajena gledati, kako se pripravljajo borzne spletke, vrednostno gibanje, vstajanje in padanje kurzov, ki uniči v dveurni špekulaciji na tisoče malih meščanov, malih rentirjev, ki so naložili svoje prihranke v papirjih, za katere jamčijo s svojimi imeni spoštovani in ugledni možje, politiki in bankirji.

(Dalje prihodnjaj.)

LISTEK.

Lepi striček.

(Bel - Ami.)

Francoski spisal Guy de Maupassant. — Prevel Oton Zupančič.

Drugi del.

(Dalje.)

In kadar je moral domov, da je šel dinirat h gospe Walterjevi, je sovravil zakrknjeno staro metreso, spominjajoč se mlade, s katero se je pravkar razstal, ki mu je utešila hrepenenje in pogasila plamen v travi kraj vode.

Naposled je menil, da se je ravnateljice malone odkrižal; saj ji je bil jasno, skorajda surovo izjavil svoj trdni sklep, da hoče prekiniti, kar ti prejme v uredništvu brzojavko, ki ga je klicala ob dveh v rue de Constantinople.

Spotoma jo je še enkrat prečital: »Danes moram na vsak način s teboj govoriti. Važna, zelo važna stvar. Čakaj me ob dveh rue de Constantinople. Veliko uslugo ti utegnem napraviti.«

Do smrti Tvoja

Virginija.

Premišljeval je: »Kaj mi neki že zopet hoče ta stara sova? Stavim,

da mi nima ničesar povedati. Zopet mi bo trobila in trobila, da me ljubi. Ampak pogledati pa le moram. Piše mi o zelo važni stvari in o veliki uslugi, morda je pa res. Pa Klotilda, ki pride ob štiri! Prvo moram odpraviti najpoznejše ob treh. Proketo, da se le ne bi srečali! To ti je križ z babami!

In pomislil je, da mu edino njegova žena ne dela nikdar preglavic. Živi sama zase, videti je, da ga zelo ljubi — ob urah, določenih za ljubezen, zakaj tega pa pri nji bog ne zadeni, da bi se mešal strogi red vsakdanjih opravkov pri hiši.

Zložno je korakal proti svoji sobi v rue de Constantinople in se ljutil sam pri sebi na ravnateljico:

»A, lepo jo pozdravim, ako mi nima ničesar povedati! Rovtarščina bo proti mojim besedam salonska. Najprej ji razložim, da ne storim več niti koraka k nji.«

In stonil je v sobo, da bi čakal gospe Walterjeve.

Prišla je skoraj takoj; komaj ga je zagledala, je vzkliknila:

»O, torej si dobil mojo brzojavko! Kakšne sreče!«

Hudo se je držal:

»I, našel sem jo v uredništvu, ravno ko sem hotel v zbornico. Kaj hočeš zopet od mene?«

Odvihnila si je bila pajčolan, da bi ga poljubila, in se mu bližala plaha in ponižna, kakor psica, ki je bila že večkrat tepena.

»Kako si trd z menoj? Kako neprijazno govoriš... Kaj sem ti storila? Ne moreš si misliti, kaj prestajam radi tebe!«

Zagodrnjal je: »Ali boš že zopet začela?«

Stala je prav tik njega, pričakujé nasmeha ali kretnje, da bi se mu vrgla v naročje.

Mrmrala je: »Mar se me ne bi bil lotil, ko delaš tako z menoj; pustil bi me bil mirno in srečno, kakor sem bila. Ali se spominjaš, kaj si mi rekel v cerkvi, in kako si me siromaš pravil v to hišo? In sedaj govoriš tako z menoj! Tako me pozdraviš! Moj bog, moj bog, kako me mučiš!«

Trdo je udaril z nogo ob tla:

»A, tak molči mi že! Meni je tega že dovolj! Niti minuto ne morem govoriti s teboj, pa mi že začneš staro pesem. Saj bi-res misliš, da sem te zapeljal v trinajstem letu in da si bila nedolžna kakor angel. Ne, draga moja, le golo resnico govoriš. Jaz nisem zapeljal nedolčnice. Ti si se mi vdala v zreli, razumni starosti. Hvala ti lepa, jako sem ti hvaležen, a kdo bi me prisilil, da se te držim do smrti za krilo? Ti imaš moža in jaz imam ženo. Ne jaz, ne ti, nobeden ni prost. Dovolila sva si šato, kaj komu mar, in sedaj je konec.«

Oporekla mu je: »O, kako si trd. Kako si surov in nesramen! Ne, mlado dekle nisem bila več, a nikdar prej nisem ljubila, nikdar grešila...«

Ta običaj so, kakor se vidi, opustili, kajti vlada sploh ne stavlja tega vprašanja zaupanja, temveč pravi: »Meni je popolnoma vseeno, če glasujete, ali ne glasujete za proračun, vaše negativno glasovanje me ne bo dovedlo do tega, da bi se morda umaknila, temveč jaz vas bom domov poslala ter si votirala proračun s pomočjo § 14.« Dejansko torej vlada absolutizem, gospodje. (Medklici.) Pokrit absolutizem sicer, toda ravno zaradi tega tembolj nevaren. To pokrivalo so privzignili šele pred kratkim in le za par trenutkov, zgodilo se je to od njegove ekselence gospoda ministra za notranje stvari. Navzlic temu pa hočem porabiti to priliko, da izpregovorim o politični konstelaciji in o stališču slovenskega naroda, in to tembolj, ker stopa jugoslovansko vprašanje vedno bolj v ospredje in ker je postala takorekoč potreba, da se kakor hitro mogoče reši to vprašanje. (Prav res!) Napačno bi bilo, biti gluhi in slepi za to konstelacijo in namenoma ne slišati in ne videti. Dogodki tu spodaj se vrste mah na mah. Mogoče bi bilo, da dogodki nas prehite, ali pa nas presenetijo, zato: Caveant consules!

Ravno sedaj se vrši posvetovanje o jugoslovanskem vprašanju v odseku za bosanske zadeve.

Sicer pride bosanska predloga precej pozno pred avstrijski parlament. Dne 5. oktobra bo štiri leta, odkar smo anektirali Bosno in Hercegovino, oziroma odkar je, bolje rečeno, Njega Velikanstvo razširilo svoje suverenitetne pravice na Bosno in Hercegovino, in šele danes pridejo avstrijski narodi, ali, kakor bi se zopet bolj pravilno reklo, avstrijska kraljevina in kronovine v položaj, da k temu rečejo definitivno »da«. Poleg drugih krivcev nosi gotovo tudi avstrijski parlament sam krivdo za to zakasnitev. Če izpustimo v tako važnem slučaju pristojno nam vodilno vlogo lahkomišelnosti iz rok, potem, gospoda moja, se ne smemo čuditi, da se je že mnogokrat nam očitala brezpomembnost parlamenta uresničila. (Resnično!)

Samo med tem časom trajajočim zamotanim razmeram na Ogrskem se imamo zahvaliti, da nas Ogrska v tem vprašanju ni že zdavnaj prekosila, kar tem raje stori z izredno hitrostjo takrat, če gre, kakor v tem slučaju, za ustavno in državno pravico, Ogrsko občutno zadevajoča vprašanja.

Toda niti danes ne bi bili prišli do takozvanih bosanskih predlog, če bi nas ne bil slučaj takorekoč k temu prisilil. Mislim namreč, da so dale prvi povod za rešitev bosanskih predlog od Madžarov ustvarjene skrajno nemoralne razmere na Hrvaškem in to z vsoto pravico.

Brutalna sila je uvedla na Hrvaškem režim moderne pravice - sile z devizo: »Moč gre pred pravico.« Pravica in ustava se teptata z nogami, ker hočejo prosto voljo celega naroda ukloniti pod tuj jarem. (Živahni medklici.) »Und bist du nicht willig, so brauch ich Gewalt.« Sramotno je za monarhijo kottakozvano pravno državo, da morejo vladati v eni njeni deželi take razmere, kakršne vladajo na Hrvaškem. Skandalozno je za celo Evropo, da more evropska sila v tem stoletju tudi samo trpeti, da se poslužujejo tako zvrženih, v azijskih, mongolskih kneževinah navadnih sredstev, da uklonijo narod protustavni volji prepotentnega in ustavolomnega kompacišcenta. Toda gospodje se motijo, ne bodo dosegli s proklamiranim izjemnim stanjem svojega namena. Častnega mirovanja hrvaškega naroda ne sme-

mo napačno tolmačiti. Miren je v prvi vrsti, ker noče napraviti svojim zatiralcem usluge, ter se ne da postreljati, kakor stekli psi. Ravno ta mir pa je dokaz, da imamo pred seboj narod, ki ima za seboj dobro vretja, ki ne vzplamti danes v strasti, jutri pa poljubila pete svojim zatiralcem, imamo pred seboj narod, ki mirno pregleda svoj položaj, ga presodi, potem pa v primernem trenutku — dela. (Dobro!) Da ne bo glede izraza »delati« kakega dvoma, je treba takoj dostaviti, da si pod tem »delanjem« ne mislim ničesar protipravnega in nezakonitega, ali celo nasilnega, marveč samo smoteno in skupno delovanje v zmislu hrvaške ustave. To delovanje naj napravi aktivno najvišja oblast v kraljevini, sator, in ta oblast, ki zastopa srbski in hrvaški narod v kraljevini Hrvaški, naj potem opozori ogrskega kompacišcenta hrvaškega kraljevstva na protipostavnost in protizakonitost njegovega postopanja. Brezdvomno gre tudi saboru pravica, da odpove pogodbo, ki jo krši druga stranka na nečuten in popolnoma mongolski način. Saj je v bistvu samo boj za avtonomijo, ki se tu bojuje. (Medklici.)

Združeni hrvaški narodi, zavedajoč se svoje lastne moči in velikosti, morda še ni bil nikdar tako močan, kakor v teh dneh brutalnega zatiranja.

Združil se je, okrepil se je in postal je pameten. Ne potom časopisja, ki o groznem kršenju krivic hrvaškega naroda niti pisati ni smelo, ne na shodih, ki se sploh niso smeli prirejati, temveč edinoles vsled velikega zločina javne nasilnosti, ki jo je zakrivil viteški pravnik Atile na hrvaškem narodu, zločin, vsled katerega je spoznal cel narod, od aristokrata do zadnjega delavca, da je imel na svoji strani kršitelja pogodbe, ki ga je smatral za poštenega pogodbenika, da je podal roko zatiralcu in tlačitelju, ki ga je smatral za prijatelja, da je le prekanjen, površno z evropsko kulturo namazan Azijec, dočim so upali zidati na zvestobo enakorodnega kompacišcenta. (Dobro! dobro!)

Različni Cuvaji naj se torej ne bahajo, da je mir, ki vlada med hrvaškim narodom, njihova zasluga. Ni njihova zasluga ta mir, temveč zasluga visoke kulture hrvaškega naroda, znamenje velike politične razsodnosti in previdnosti, zaradi katere jo lahko zavidajo Madžari pa tudi drugi merodajni faktorji.

Kajti le popolnemu pomanjkanju politične previdnosti in razsodnosti moramo pripisovati, če se monarhu le svetuje k takemu nepravilnemu činu, ki se je dogodil na Hrvaškem.

Seveda ne moremo ničesar predbacivati monarhu, kajti jasno je, da je bil v tem slučaju monarh mistificiran; ne samo, da so ga pustili v nejasnem o fiktivnih razmerah na Hrvaškem, temveč so mu te razmere celo v napačni luči slikali. Drugače bi se sploh ne moglo zgoditi, da bi ta strogo konstitucionalni vladar podpisal ta znameniti dekret, s katerim se v direktnem nasprotju s ustavo ustanavlja komisariat, diktatura.

Na drugi strani je sicer resnično, da se je proti madžarskim aspiracijam približno do leta 1868. še nekoliko nasprotovalo. In tedaj so postajali slabi, tedaj se je začelo vse drobiti, kos za kosom skupne ideje so prepuščali, ustanovno leto dualizma je postalo rojstno leto polne samostojnosti in neodvisnosti madžarske države, habsburški dinastiji so le milostno priznali personalno unijo, toda tudi le proti odpovedi, do preklica.

Po mojem mnenju ni več daleč čas, ko bodo oni, ki so pred časom blagoslovili dualizem, še preklinjali nesrečni trenutek, ko so raztrgali monarhijo. Dvomim, da se bo dala še zalepiti razpoka; razpoka je postala sčasoma prepada, nepremostljiv prepada. (Medklici.)

(Dalje prihodnjik.)

Bosanski soc. demokratje.

Dne 30. junija se je začel v Sarajevu IV. kongres bosanskih socialnih demokratov, katerega se je udeležilo tudi mnogo zastopnikov s Hrvaškega in iz Avstrije. Kongres je sprejel celo vrsto izjav in resolucij, ter izrekel ogrskemu proletariatu svoje simpatije, izrekel je nadalje tudi svoje ogorčenje nad izjemnim stanjem na Hrvaškem in končno sprejel več predlogov. Kongres je zahteval revizijo ustave za Bosno in Hercegovino ter popolnoma avtonomen deželni zbor, uvedbo občinske, okrajne in okrožne avtonomije, splošno, enako, tajno, direktno in proporcionalno volilno pravico za sabor in druge korporacije, nov moderni tiskovni zakon in izpodbijanje družbenega zborovalnega zakona.

Na včerajšnjem shodu so sklenili socialni demokratje, da ne zapuste pota, na katerem so sedaj ter nadaljuje svoje delovanje za kulturno zedinjenje Jugoslovancev. Zato hočejo izdati podružnični socialističen časopis v latinici in cirilici. Popoldne se je vršil zopet velik shod z dnevnim redom: Položaj Jugoslovancev in balkanskih narodov ter socialni demokratje. Govorila sta državna poslanca Skaret in Kopač.

Vstaja v Albaniji.

»Sabah« poroča o boju med turškimi četami in Malisori med Skadrom in Alepo. Malisori so bili baje premagani in je bil kajmakam iz Alepa usmrčen. Iz severne Albanije poročajo, da četaški vodja Isa Boljetinac resno ogroža mesto Mitrovico. Vlada mu baje ponuja 5000 funtov, če odneha, on pa je te južne groše odklonil. Na svoji trdnjavi je zbral nad 400 dobro oboroženih Albancev ter preprečuje nadaljno gradbo cest iz Mitrovice v Novi pazar in Djakovo.

»Silah« poroča, da so zahtevali voditelji vstaje v Bitolju sledeče: 1. Sultan Mohamed se odstavi in sultanski prestol zasede Jusuf Izzedin efendi.

2. Parlament se razpusti in skliče se narodna skupščina.

3. Varstvo osebnosti in moralne svobode Osmanov.

4. Uvedejo se zakoni, odgovarjajoči šegam in narodnim potrebam države.

5. Sedanji kabinet se odstavi in voditelji Tavid, Talaar in Halib beg ne smejo nikdar več nastopiti v javnem življenju.

6. Obstoječi spori med narodi se poravnajo.

7. Sultan mora obdržati suverenetetne pravice nad Albanijo. (Iz tega člena je razvidno, da kroži med Albanci še vedno vest, da hoče sultan prodati Albanijo kakim tuji vele-sili.)

8. Odstavitev in kaznovanje nezmožnih funkcionarjev mladoturškega komiteja.

9. Razpusti se komite za enotnost in napredek.

10. Avtonomija za upravo Albanije.

razvalinami foruma je Rienzi poleg Jupitrovega templja zapazil dve osebi in pri svitu mesečine spoznal, da sta to Cecco del Vecchio in Angelo Villani. Ta dva ga nista zapazila.

»Villani — vedno na delu zame,« si je mislil senator. »Zdi se mi, da sem bil davi nekaj neprijazen ž njim — nisem storil prav.«

Prišel je zopet na trg pred Kapitolom. Pri levovih stopnicah se je ustavil. Na tlaku je bilo videti krvno liso — ostala je še od Montrealovega obglavljenja. Senatorja je stresla groza in naglo je odšel v palačo. Stražarji so se mu umaknili.

»Senator,« je rekel eden stražarjev »torej je gospod Angelo Villani naš novi kapitan — in mi se moramo pokoravati njegovim poveljem?«

»Gotovo,« je odgovoril senator in je šel dalje. Stražar se je nekaj obotavljal, kakor bi hotel še dalje govoriti, a Rienzi tega ni zapazil, nego je hitel v sobo, kjer sta ga čakali Nina in Irena. Rienzi je hrepenel po svoji ženi. Skrb in opravki so bila zdaj čisto iztisnila Nino iz Rienzijskih misli. Ko je zdaj pogledal v njen obraz, ki je bil vsled neumornih skrbi za Rienzijski zadobil posebno mehak izraz, ga je spreletel kes.

»Ljubica,« je rekel in ji nežno položil roko okrog pasa, »tvoja usta

11. Popolna, neomejena svoboda.

V Carigrad je dospel včeraj višji poveljnik turških čet v Smirni. Tudi tamonjši častniki zahtevajo izpodbijanje v vladi.

Vlada je sklenila, razdeliti potom filijalk Agrarne banke med albanske kmete 25.000 funtov.

Štajersko.

Konec klerikalne gospodinjke šole na Teharjih. Opozarjamo mariborsko »Stražo« na sledečo dogodbico, ki se kolportira od nekaterih celjskih klerikalcev o koncu klerikalne gospodinjke šole na Teharjih. (Ta dogodbica osvetljuje gospodarske talente nekaterih vodilnih klerikalnih glav v Celju v kar najlepši luči.) Glasi se: »Prodaja poslopja je delala katoliškemu podpornemu društvu naravno precej skrbni in težavi. Nekega dne je zato, kakor pravi govorica, g. vikar Gorišek z nemalim veseljem povedal teharškemu nadučitelju g. Šahu, da je prodal teharško gospodinjko šolo nekemu Kosu. Sakerlot, pravi ta, jaz sem jo pa že prodal Koroščevemu svaku, davčnemu asistentu Schuschi. Kaj bo sedaj iz tega? I, to — da morata v španoviji kupiti, če sta kaj požrtvovalna klerikalca. — K sreči pa do te španovije ne pri — ker nimata pravice za društvo prejeti niti g. Gorišek, niti g. Šah. Kako bi pa stvar izgledala, če bi hotel vsak odborni društva prodajati na lastno roko kakor bi hotel? O razveljavljenju neke kupne pogodbe, ki je stalo 600 K, pa prihodnjik...« Mi smo že enkrat izjavili, da nas ta klerikalna polomija na Teharjih preveč ne zanima. Zato tudi sedaj prepuščamo »Stražo«, da napiše sama komentar. Zdi se nam, da bo konec te klerikalne gospodinjke šole na Teharjih prav žalosten.

Iz Šmarja pri Jelšah nam poročajo: Dne 23. junija je umrla pri Sv. Štefanu krčmarica Marija Marcen. Govorilo se je, da jo je njen mož zadavil, vsled česar so tega tudi orožniki prišli. No, sodnijska komisija je dognala, da je Marijo Marcen zadel mrtvoud in je bilo torej sumničenje njenega moža neopravičeno.

Iz Podrede nam poročajo: V nedeljo popoldne je udarila strela v hišo kovača Grmovška. Električna iskra je švignila pri enem hišnem oglu v sobo, ubila na v kotu viseči sliko šipo, odtrgala sohici sv. Jožefa glavo potem pa zopet švignila v zemljo ne dabi napravila večjo škodo. Čudno pri tem je, da si je strela poiskala tako nizek objekt, kajti Grmovškova hiša leži najnižje od vseh hiš v trgu.

Od Sv. Križa pri Slatini nam poročajo: Ker podružnica c. kr. štaj. kmetijske družbe v Rogatcu nikakor ne odgovarja svojem namenu in se tudi ni nadejati, da bi začela v dohodnem času misliti na svojo nalogo, smo hoteli ustanoviti za naš okoliš novo podružnico. Priglasili smo ustanovitev pri glavnem družbinem odboru v Gradcu — a ta je na veliko naše začudenje sklenil, da ni za ustanovitev naše podružnice, temveč nam priporoča, naj se pridružimo stari rogaški podružnici, ki nič ne dela in sedaj nima niti načelnika! Mi že vemo, za katerim grmom zajec tiči: nemškutarska podružnica v Rogatcu se boji nove slovenske pri Sv. Križu, ki bi delala! Ali je naloga osrednjega odbora štajerske kmetijske družbe podpirati na Sp. Štajerskem leno in gnjilo nemškutarijo? — K temu pripominja uredništvo, da vladajo v Celju ravno take razmere.

Tu obstoja še stara nemškutarska podružnica, ki nič ne dela, slovenskih članov iz okolice pa tudi ne sprejema. Tudi tu bo treba za okoličane nove podružnice.

Od Sv. Križa pri Rogški Slatini. Minuli so od 1. aprila trije meseci, a o kaki stavbi nove šole ni duha ne sluha. Vidi se, kako resno je vzel okr. šolski svet sklep, s katerim se je ukazalo krajnemu šol. svetu začeti s stavbo 1. aprila. Vse miruje. Nikdo se ne zveni za ubogo deco, ki mora v tolikem številu sedeti v teh zaduhlih prostorih. Učitelja niti ne omenim; kaj mari merodajnim gospodom, ki sede v prostornih, zračnih pisarnah za učitelja, ki se trudi na dan s 170 otroci. Saj do njih ne pride slab zrak, ne pride prah, ki ga mora v preobilici požirati učitelj. Ja pa je tega tako že vaje! Ni dosti, da se nikdo ne pobriga za stavbo nove šole. Ko bi bile le na tej normalne razmere! Ali kakšna je ta šola v sanitarnem in stavbnem oziru, to je nečuvstvo! O kaki higijeni sploh ni mogoče govoriti. Tla v razredih; v najzakotnejši beznici ne najdeš takih. Stranišča — pod vso kritiko! Hodniki; gorje, če bi izbruhnil ogenj; iz teh ozkih, temnih hodnikov se ne reši nikdo! Kako se v drugem nadstropju vse majo in ziblje! Kdo bo odgovoren pri eventualni nesreči? — Kako je pri današnjih strogih sanitarnih in stavbnih predpisih sploh še mogoče, da je nastanjena v takem poslopju šola! Seveda, ko pa nikogar ni! Ampak, kako dolgo bo to še trajalo?!

Iz Celja. V četrtek 4. julija zvečer t. j. na predvečer Cirila in Metoda zažgejo celjski Slovenci običajni kres na gradu. Pričakuje se prav obilne udeležbe. Svira polnoštevila narodna godba, nadalje tamburaški zbor delavskega društva in poje pevski zbor delavskega društva. Po krasi v Skalni kleti koncert.

Samoumori. Včeraj smo poročali o južnoželezniškem uradniku Perku, ki je v Celju izvršil samoumori. Možno se pa pravilno piše B e r g.

Drobne novice. Iz Ptujja poročajo: V nedeljo popoldne smo imeli v mestu in okolici jako hudo nevihto. Strela je udarila v več poslopij na starem gradu, ne da bi napravila kako škodo. V Krčevini je udarila strela v hišo posestnika Vrečarja in tega lahko ranila. Vžgalo se k sreči ni. Na cesti proti Vurberku je udarila strela v 25letno kmečko hčerko Marijo Horvat in jo na mestu ubila. Bila je na potu k večernicam. — Iz Velenja poročajo: V nedeljo dopoldne smo imeli jako hudo ploho. Potoki so kar hipoma narasli in bilo se je bati, da preplavi voda celo železnico. Na poljih je mnogo škode. — Iz Celja. V nedeljo dopoldne je padel pri ložiškem mostu z železniškega stroja kurjač Reimisch. Dobil je na glavi in drugod tako težke poškodbe, da je malo upanja na ozdravljenje. — Iz Gradca. Tu so pričeli v ponedeljek stavkati steklarski pomočniki. Povod so mezdne difference z mojstri. — Iz Celja. Te dni so pripeljali v celjsko bolnišnico devetletnega kmečkega dečka Jožeta Blasuteta iz Šmartnega v R. d. težko poškodovanega. Fant je vsled svojih ran v bolnišnici umrl. Pravijo, da so ga neki fantalini tako hudo pretepli. — Imenovan je absolvent tehnik Alfons Ceconi za stavbnega praktikanca pri c. kr. poštnem in brojavnem ravnanstvu v Gradcu. — Iz pravosodne službe. Justični minister je poklical v pravosodno ministrstvo sodnika dr. Avgusta Hesseja v Brucku ob Muri.

»Daj, da premislim,« je nadaljeval Rienzi. »Ali nimamo danes sedmega oktobra? Da, sedmega so sovražniki podlegli moji sili. Sedem — to je številka moje usode — naj že pomeni dobro ali zlo. Sedem mesecev sem bil tribun — sedem let sem bil v pregnanstvu, z jutrišnjim dnem, ko bom brez sovražnikov, konča sedmi teden mojega povratka.«

Med tem, ko se je senator vdajal takim razmišljanjem so se v Rimu in sicer v različnih delih mesta godile hrupnejše stvari.

V trdnjavi podobni hiši Orsinijev je bilo videti, da švigajo luči sem in tja. Pri stranskih vratih se je splazil v hišo Angelo Villani. Čez uro je stal mesec visoko na nebu. Iz raznih ulic so se ljudje po dva in dva pomikali proti razvalinam Koloseja. Ti možje so bili iz najnižjih slojev. Mimo zidov je švignil Montrealov sin. — Še pozneje. Mesec izginja — na vzhodu se dela dan — a vrata rimska pri sv. Ivanu lateranskem so odprta! Villani govori s stražarji! Mesec je zašel, gore objemajo žalostne megle — Villani stoji na trgu pred Kapitolom — edini vojak, ki se tam nahaja. Kje so rimske legije, ki naj čuvajo svobodo in osvoboditelja Rima?

(Dalje prihodnjik.)

Rienzi, zadnji tribunov.

Zgodovinski roman.

Spisal Edward Lytton - Bulwer.

(Dalje.)

VIII.

Na pragu izhoda.

Naslednje jutro se je vršilo na Kapitolu veliko slavlje. Prišli so odposlanci Florence, Padue, Pise, Milana, Genove in Neapolja, da čestitajo Rienziju na njegovem povratku v Rim ali da se mu zahvalijo, ker jih je rešil velikega razbojnika Montreala. Samo Benetke se tega slavlja niso udeležile, ker je bila velika kompanija v njihovi službi. Zdelo se je, da ni bil Rienzi nikdar srečnejši in mogočnejši, kakor ta dan in nikdar ni bil kraj veličanstva svojega nastopa tako vesel.

Komaj je bila advijenca končana, se je oglasil sel iz Palestrine. Naznanil je, da se je trdnjava vdala, Colonna in njegovi pristaši so odšli in z zidov zadnjega pribežališča upornih baronov je vihrala senatorjeva zastava. Rim se je mogel smatrati za osvobodjenega in nikjer ni bilo več videti sovražnika, ki bi mogel Rienzijsko vznemiriti.

Dvorjani so se razšli. Pred banketom na čast tujim poslanikom je šel Rienzi vesel in ponosen v svojo sobo in srečal Villanija, ki je bil potrt in žalosten, kakor po navadi v zadnjem času.

»Ne bodi žalosten, moj Angelo,« je veselo zaklical senator. »Palestrina je naša.«

»Ta vest me veseli in rad vas vidim, gospod, tako dobre volje,« je odgovoril Angelo. »Ali vas življenje zdaj zopet veseli?«

»Če se obnovi rimska krepost — da! A taki smo ljudje, ki nas ima usoda za norca — danes prešerni, jutri potrti.«

»Jutri,« je ponavljal Angelo, »da jutri morda potrdi.«

»Ti se igraš z besedami, dečko,« je nekako nevoljno rekel Rienzi in je šel dalje. Villani se pa za nevoljo svojega gospodarja ni zmenil.

Banket je bil sijajen. Udeležniki so tekavali nad seboj, kdo se Rienziju bolj prikupi in vsi so mu ponižno ponujali svojo podporo. Kazalo se je, da ne sedi noben italijanski vladar tako varno na svojem prestolu, kakor Rienzi.

Po končanem banketu je Rienzi, nekoliko razgret od vina, sam zapustil Kapitol in šel na Palatin, da se izprehodi in razvedri. Ko se je vračal, je že sijal mesec. Gredoč med

Lep lokal

opremljen z dobro ohranjenimi stela-
žami iz hrastovega lesa, sposoben za
vsako trgovino, v lepem kraju na Do-
lenjskem, ležeče ob državni cesti,
se takoj odda.

V kraju je fara, c. kr. državni uradi
in ima svoj kolodvor. V tem lokalu se
je že nad 30 let izvrševala dobro ido-
ča specerijska in manufakturna trgo-
vina. — Eventualno se prodajo navedene
stelaže ter dobro ohranjena moderna
kotlji, kolesarji, nekaj vozov in konjska
oprava.

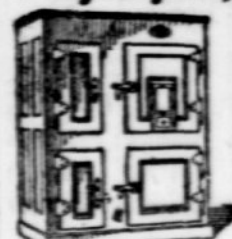
Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«.

» Prva domača tovarna »

omar za led

Simona Praprotnika

v Ljubljani, Jenkova ulica 7.

Prevzemajo se vsa v
stavbo in pohištveno
mizarstvo spadajoča
dela, katere se točno
in po najnižjih cenah
izvršujejo.

Velika zaloga gostilniških okroglih miz.

Ceniki se pošiljajo na zahtevo brezplačno in poštino prosto

Uradniško hranilno društvo v Gradcu

F. Z. Z. O. Z.

Osební kredit

uradnikom, profesorjem, učiteljem, upokojevcem itd.
ob najugodnejših pogojih. — Predstroškov
ni. — Več v prospektih.

Hranilne vloge.

Od vsakogar z dnevnim obrestjem po 4 1/2 %
Ob 60 dnevni odpovedi za zneske nad K 1000 po 5 %
in 90 2000 5 1/2 %
Obresti se polletno priležejo glavnici. — Rentnega davka ni plačati.
Stanje vlog: K 4,500 000
Jamstvo deležev: K 5,600 000

Pojasnila daje:

Josip Kosem, Ljubljana. Krakovski nasip 22,
ob ponedeljnih sredah in petkih od pol 3. do pol 4. popoldne.

Kupim dobro ohranjen godbeni avtomat

za gostilne. Ponudbe z navedbo cene na
Ignaca Kalana, gostilničarja
v Cerknem, Goriške. 2330

Moderno 2245

stanovanje

s 4 oziroma 5 sobami in drugimi
pritiklinami se odda za avgustov rok
Poljanska cesta št. 22.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvoleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1912.

Postaja: Ljubljana južni kolodvor.

Odhod.

6-52 zjutraj. Osební vlak na Kranj, Tr-
žič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak,
Franzenfeste, Celovec, Št. Vid ob Glini,
Dunaj.

7-32 zjutraj. Osební vlak na Grosuplje,
Kočevje, Trebnje, Št. Janž, Rudolfovo,
Stražo - Toplice.

9-09 dopoldne. Osební vlak na Kranj,
Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak,
Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Ce-
lovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Ber-
lin.) [direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.]

11-30 dopoldne. Osební vlak na Kranj,
Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak,
Franzenfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.

1-31 popoldne. Osební vlak na Grosu-
plje, Kočevje, Trebnje, Št. Janž, Rudolfovo,
Stražo - Toplice.

3-32 popoldne. Osební vlak na Kranj,
Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak,
Franzenfeste, Celovec.

6-35 zvečer. Osební vlak na Kranj, Tržič,
Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na
brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd,
Monakovo, Vlissingen, (London), Celovec,
Linc, Dunaj.

7-44 zvečer. Osební vlak, na Grosuplje,
Kočevje, Trebnje, Št. Janž, Rudolfovo.

10-02 po noči. Osební vlak na Kranj, Je-
senice, Gorico, Trst. Na Jesenicah zveza
na brzovlak na Beljak, Franzenfeste, Ino-
most, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago,
Draždane, Berlin.

Prihod.

7-23 zjutraj. Osební vlak iz Trsta, Go-
rice, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Ber-

lina, Draždan, Prage, Linca, (Londona)

Vlissingena, Monakovega, Solnograča, Ino-
mosta, Beljaka, Tržiča, Kranja

8-59 zjutraj. Osební vlak iz Rudolfovega,
St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

9-51 dopoldne. Osební vlak iz Trbiža,
Jesenice, z zvezo na brzovlak iz Dunaja,
Linca, Celovca, Monakovega, Solnograča,
Inomosta, Beljaka.

11-14 dopoldne. Osební vlak iz Gorice,
Jesenice, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka,
Tržiča, Kranja

3-00 popoldne. Osební vlak iz Straže-Toplic,
Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Ko-
čevja, Grosupljega.

4-20 popoldne. Osební vlak od Trsta,
Gorice, Trbiža, Jesenic, Linca, Celovca,
Solnograča, Franzenfeste, Beljaka, Tržiča,
Kranja

7-00 zvečer. Osební vlak iz Jesenic z
zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždan,
Prage, Dunaja, Linca, Celovca, Kölna,
Monakovega, Solnograča, Inomosta, Fran-
zenfeste, Beljaka, (direktni voz Solnograd-
Opatija-Reka).

8-15 zvečer. Osební vlak iz Trsta, Gorice,
Trbiža, Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca,
Beljaka, Tržiča, Kranja.

9-13 po noči. Osební vlak iz Straže-Top-
plic, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega,
Kočevja, Grosupljega.

11-33 po noči. Osební vlak iz Trsta, Go-
rice, Trbiža, Jesenic, Celovca, Beljaka, Kranja

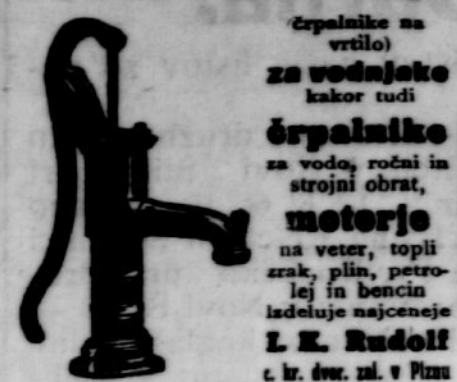
Notarskega kandidata sprejme

2176
notar Nadovernik v Ljubljani.

Drva

mehka in trda, (suha); radi pomajn-
kanja prostora znižane cene. Dosta-
vijo se na zahtevanje tudi na dom.
Parna žaga SCAONETTI, za skla-
nišče državnega kolodvora. »

Vodne elevatorje

Črpalnik na
vrtlo
za vodenje
kakor tudi
črpalnik
za vodo, ročni in
strojni obrat,
motorje
na vester, topli
zrak, plin, petro-
leji in bencin
izdeluje najceneje
L. K. Rudolf
c. kr. dr. št. 1. v Pizni

Trgovski lokal

prostoren, z večjimi izloženimi okni

išče ali takoj prevzame

dunajska tvorniška firma za ustano-
vitev trgovine na drobno. — Najboljša
lega za nadrobno prodajo: Glavni trg
ali Stritarjeva ulica. — Pismene ponud-
be z navedbo cene in event. skico pod
»Verwärts 5000« na Dunaj, Postamt 88.

Službe želi

izprašan kurjač in strojnik, izučen tudi
kleparstva in ključavničarstva, izvežban
tudi nekoliko pri elektrotehniških stro-
jih. Nastop takoj — Naslov pove
uprav. »Slov. Naroda«.

Antikvarično

se kupi:

Jurčič:

Zbrani spisi

III, VIII. in XL zv. — Ponudbe na

»Narodno knjigarno«

v Ljubljani.

Razpis.

Za zgradbo preložitve okrajne ceste Vrhovce - Kal

na okroglo 11 500 K proračunjena dela in dobave

se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z navedbo popusta ali dopla-
čila v odstotkih na enotne cene proračuna ali z napovedjo pavšalne cene naj-
se predložijo

do 20. julija t. l. ob 12 opoldne

podpisnemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, dolo-
slati je zapečateni z napisom: »Ponudba za prevzemanje gradbe preložitve okrajne
ceste Vrhovce - Kala«.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da priznava ponudnik stavbne
pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni ter da bo pri zgradbi

ali pa v pupilarno varnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na

višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo po-
nudbeno razpravo, ali vrniti vse ponudbe.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem

uradu ob navadnih urah.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 2. julija 1912.

Narodna knjigarna.

Kralj Matjaž.

Zgodovinska povest; spisal Fr. Remec.

Cena 2 K, s pošto K 2-20.

Pravkar je izšla v drugi izdaji pre-
krasna zgodovinska povest »Kralj
Matjaž«, ki spada med najbolj čitane
knjige in po kateri občinstvo vedno
znova vprašuje.

Brodkovski odvetnik.

Spisal V. Beneš-Sumavsky.

Cena broš. K 1-50, vez. 2-50,

s pošto 20 v več.

Ta odlični roman podaja zanimivo in
pretresljivo sliko iz narodnega življenja
in priča, kako nemška žena uničevalno
vpliva na slovanskega moža.

Libera nos a malo.

Zgodovinski roman; spisal Vladimir Vesel.

Cena K 1-40, vez. K 2-20, s pošto

20 v več.

Koncem 15. stoletja se je pripravil na
Slovenskem kmetijski punt. Kmetstvo
ljudstvo je takrat strahovito trpelo in
v vrh tega so duhovske in posvetne oblasti
trpinčile ljudstvo zaradi domnevanega
čarovništva. Ponekod so požgali vse pre-
bivalce kake vasi, ker so bili osumljeni
čarovništva. Vse to nam opisuje pisatelj
v tem velezanimivem romanu.

Strahovalci dveh kron.

Spisal Fr. Lipič.

Cena broš. K 2-—, vez. K 4-—, s

pošto 20 v več.

Velezanimiv roman iz časa velikih bojev
med pomorskimi razbojniki, turškim ce-
sarstvom in beneško republiko.

Mali lord.

Spisal F. H. Burnett.

Cena broš. K 1-60, vez. 2-60,

s pošto 20 v več.

To knjigo veselja, kakor je kritika ime-
novala to presrečno povest, so po izgledu
mestnega šolskega nadzornika sprejeli v
šolske knjižnice vsi šolski voditelji, ki
jim je res mar, da mladina kaj dobrega čita.

Čez trnje do sreče.

Spisal Senčar.

Cena broš. K 1-20, vez. K 2-20,

s pošto 20 v več.

Zelo zanimiv roman, poln interesantnega
dejanja.

Undina.

Spisal André Theuriet.

Cena 90 v, s pošto 10 v več.

Eden najljubeznivejših francoskih pisa-
teljev je v tej knjigi podal dražestno
povest, ki jo je svetovna kritika uvrstila
med nesmrtna dela.

Zadnji rodovine Benalja.

Spisal Fr. Remec.

Cena K 1-50, s pošto K 1-70.

Velezanimiv zgodovinski roman iz časa
rokovnjaškega gibanja na Kranjskem.

Aleš iz Razora.

Spisal Ivan Cankar.

Cena broš. K 1-50, vez. K 2-50,

s pošto 20 v več.

Najbolj ljudska in ena najlepših povesti,
kar jih je spisal Cankar.

Osnovni nauki o narodnem gospodarstvu.

Spisal Valentin Zun.

Cena K 3-—, s pošto K 3-20.

To je najpopolnejše in najtemeljitejšo
delo o narodnem gospodarstvu v sloven-
skem jeziku. Ta knjiga je absolutno po-
trebna za vsakega, kdor deluje na na-
rodnogospodarskem polju, zlasti za vsa-
kega posojilničarja.

Rdeči smeh.

Spisal Leonid Andrejev.

Preložil Vladimir Levstik.

Cena broš. K 1-40, vez. K 2-40,

s pošto 20 v več.

V tem »odlomku najdenega rokopisa«
so popisane strahote vojne in iz nje
porajajoče se pijanosti krvi in blaznosti.

V Študentovskih ulicah.

Roman; spisal Fr. Remec.

Cena broš. K 1-50, vez. K 2-50,

s pošto 20 v več.

To je gniljiv roman iz ljubljanske
preteklosti, slika življenje iz tedanjih
malomeščanskih in gosposkih krogov,
tragedija dekleta, ki je vzraslo v Štu-
dentovskih ulicah, a je pogledalo v
aristokratske kroge Gosposkih ulic
in to poplačalo s svojo življenjsko srečo.

Ljubezen in junaštva strahopetnega praporščaka.

Cena — 60 v, vez. K 1-60, s pošto

20 v več.

Ta mična ljubezenska povest se je ob-
činstvu prav posebno prikupila. Dejanje
se vrši za časa zadnje avstrijsko-turške
vojne, ki jo je vodil princ Evgen. V
povesti je popisano, kako izvrši straho-
peten človek občudovanja vredna junaštva,
samo da bi se opral pred tisto, ki jo ljubi.

Ljubezen Končanove Klare.

Roman; spisal Fr. Remec.

Cena broš. K 1-50, vez. K 2-50,

s pošto 20 v več.

Ozadje tega romana je zgodovinsko.
Dejanje se vrši v Ljubljani in njeni
okolici v časih Napoleonove Ilirije, v
krogih francoskih in domačih aristo-
kratov, med katere je stopilo slovensko
dekle, ki v svetosti svoje ljubezni do-
prinese plemenite žrtve, dokler se na-
posled tudi njej ne nasmeje sreča.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

Cena broš. K 1-—, vez. K 1-60,

s pošto 10 v več.

Kdor se hoče prav od srca na-
smejati, naj čita to knjigo, ki je polna
drastične komike in prešernega hu-
morja.

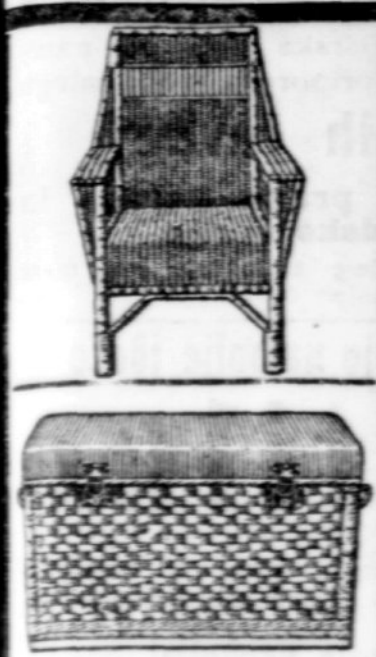
Ljubljana • Prešernova ulica 7 • Ljubljana

Veliko dunajsko podjetje
išče za takojšnji nastop
slovensko - nemškega
korrespondenta
ponudbe pod šifro „delniška družba“
na upravnishvo »Slov. Naroda«. 2333

V nobeni škodelici ne sme manjkati
pravi : Franckov : kavini pridatek,
on daje kavi slast, moč in lepo barvo. —
708—II. Kakovost vsebuje: izdatnost, okusnost in nizko ceno.
:: Tovarna v Zagrebu. ::

Stara, dobro vpeljana
trgovina
z manufakturnim, oziroma mešanim blagom
se odda. 2288
Pojasnila daje pisarna dr. B.
Voduška, Ljubljana, Sodna ul. 10.

Prva gorenjska 2033
košariška obrt v Radovljici.
(Izdelki državnih učnih delavnic).
Moderno pleteno pohištvo, vrtna zaslonila, popotne in kupejske košare, cvetlična in stojala za dela, obsežni senčni stoli, zaklopni stoli, vlaknaste preproge, kopalni čevlji. Vse porabnostno in luksuzno košarištvo.
Ilustrovani cenovnik zastoj.

.. Izšel je prvi in edini slovenski ..
zabeležni koledar
za leto 1913.

Neobhodno potreben bankam, hranilnicam, posojilnicam, gg. odvetnikom, notarjem, trgovcem in vsaki pisarni. Obsega 372 strani v 8° in je trpežno vezan. — Cena K 1-90, s pošto 30 vinarjev več.
Dobiva se pri založniku 2274
Hinko Saxu v Idriji
in povsod drugod.

C. kr. priv.
občna zavarovalnica
Assicurazioni Generali v Trstu
Ustanovljena leta 1831.
Jamstveni zakladi znašajo nad 416 milijonov kron.
Poslovni izkaz
zavarovalnega oddelka za življenje.

	meseca junija 1912	od januarja 1912
Vložilo se je ponudb	1957	13195
za zavarovano vsoto	K 15,118.317-76	K 105,551.050-20
Izgotovljenih polic je bilo	1682	11514
za zavarovano vsoto	K 13,146.930-92	K 94,050.683-18
Naznanjene škode znašajo.	K 752.845-87	K 5,235.467-74

Občinsko predstojništvo v Bos. Dubici
Štev. 749/1912 dne 30. junija 1912.

Oglas sejma.

Daje se na splošno znanje, da bo

dne 12., 13. in 14. julija t. l.

velik letni živinski in kramarski sejem

Na semenj se prižene lahko vsakršna živina toda s predpisanim potnim listom, da ne izvirja iz okuženih krajev.

Župan: Šerlč I. r.

Poskusite!

Naročite si »Slovenski Ilustrovani Tednik« in zadovoljni bode, ker to je najbolj zanimiv in zabaven časopis s slikami. .

Tapetnik
Dragotin Puc
Ljubljana, Marije Terezije cesta šte. 16
na dvorišču, levo 3856

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela. **Velika izber zgotovljenih**

: divanov :
otomanov in modrocev.

Na prodaj je
več 1.000 m² zemljišča, travnikov,

gozdov, njiv, vrtov, parkov, stavbišč in pašnikov, na katerih stoji čez 50 objektov, to je vil, hiš s saloni, balkoni in gospodarski poslopji v Ljubljani, okolici in na deželi. .

Vse skupaj z navedenimi poslopji se proda po 15 m² t. j. petnajst vinarjev 1 kvadratni meter. .

Natančne informacije daje 2300
Jos. Plankar, Ljubljana, Dolenska cesta 53.

Deželni odbor kranjski v Ljubljani,
dne 22. junija 1912.

V tem, ko se p. t. občinstvu najtopleje zahvaljujem za dosedaj izkazano zaupanje, vljudo naznanjam, da bom tudi vnaprej vodila
trgovino z delikatesami
in izdelovalnico salam
ter se potrudila p. t. občinstvu kar najboljšje in najceneje postreči. Priporočam posebno gg. trgovcem restavratorem in gostilničarjem izvrstne domače in ogrske salame, praško, graško in domačo šunko, različne vrste sira, najboljše kranjske klobase in drugo.
Z odličnim spoštovanjem 2208
F. BUZZOLINI
lastnica trdnice I. Buzzolini v Ljubljani.

Nespodbitna
resnica je, da so
DEERING
NEW-IDEAL 1912
viri ameriški kosilni stroji eno- in dvovprežni — najbolj in najvišje delozmožnosti.
Deering New-Ideal 1912

se odlikujejo od drugih sistemov slasti: vlad naglasi in lahkega rezanja in nerazrušene trpežnosti. Vsi delujoči deli pri »Deering New-Ideal 1912« kosilnicah so jekleni ali kovani in ne ržne.

»Deering New-Ideal 1912« kosilnice imajo varstveno zamko z mojo firmo. Vsi drugi »Deering« kosilni stroji, ki jih ponujajo razne trdnice, so starejšega modela ali — ponaredbe!

Kupite torej samo »Deering New-Ideal 1912« kosilnice, ki se dobivajo prave odine in pri založniku za Kranjsko

Fr. Stupica v Ljubljani Marije Terezije cesta 1.
Priporočam tudi svojo največjo zalogo najboljših raznov. poljedelskih strojev in železnice.

:: TEHNIČNI BIRO IN STAVBNO PODJETJE ::

Resljeva cesta št. 26 (poleg plinarne)

IZDELUJE:

Resljeva cesta št. 26 (poleg plinarne)

Beton * železobeton
*** mostove * strope ***
dvorane * zazidke
::::: turbin. :::::

Strokovna izvršitev
vseh vrst načrtov *
prevzetje zgradb *
: tehnična mnenja.

Vodovodi * električne centrale *
turbine * mlinci * žage *
::::: opekarne in :::::

moderne apnenice.

Obisk strokovnih inženirjev na željo.

Priporočamo našim
:: gospodinjam ::

KOLINSKO CIKORIJO

iz **edine** slovenske
tovarne v Ljubljani

kurjača

Zgasi naj se direktno pri **Martinu Verniku** posestniku v Iškivasi p. Struac-ig pod Ljubljano 2371

Najboljša in najzdravejša
barva
za lase in brado

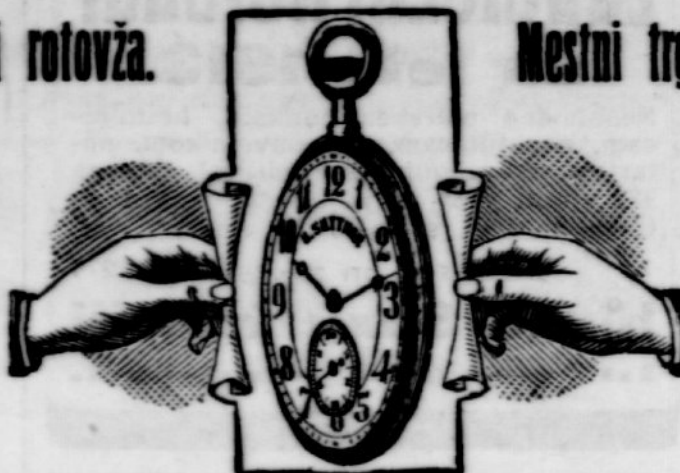
je dr. Drallea „**NERIL**“, ki daje sivim in pordečelim lasem njih prvotno naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla, rjava, temnorjava in črna v steklenicah z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

Štefan Strmoli
Ljubljana, Pod Trančo št. 1.
Poulične šminke in puder najtineje po zmernih cenah.

Prva največja eksportna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine H. Suttner, Ljubljana.

Mestni trg št. 25, nasproti rotovža.

Nudim svojo veliko
izbiro draguljev,
zlatnine, srebrnine
in vseh v stroko spadajočih predmetov.

Mestni trg št. 25, nasproti rotovža.

Cene brez konkurence. P. n. odjemalcem se priporočam za vsa zadevna
:: naročila. ::

J. Zamljen

čevljarški mojster
v Ljubljani, Gradišče 4
izvršuje vsa čevljarška dela do najfinišnejše izvršitve in priporoča svojo zalogo storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorske in telovadske čevlje.
Za naročila z dežele zadostuje kot mera iproslan čevlji. 245

Oddam svojo najbolje idočo
gostilno

na Dunaju, katera ima več prometa kot največjih 5 ljubljanskih gostilen na račun pod zelo ugodnimi pogoji. Samo najbolj zmožni in z dobrimi sprejemalci gostilničarji se smejo obrniti na
A. Kajfež v Kočevju.

2349

Na prodaj

je radi opustitve podjetja pod jako ugodnimi pogoji
stanovanjska hiša št. 75 v Zg. Šiški in stavbišča

po nadrobni parcelaciji s poslopji na **perutninarškem** zavodu trdke Krapš & Ditrich v Zg. Šiški.

Ponudbe se sprejemajo na prostovoljni javni dražbi dne 5. julija t. l. ob 9. uri dopoldne in nadaljeva ob 3 uri popoldne na licu mesta.

Parcelacijski načrt in natančnejši pogoji so na vpogled v pisarni c. kr. notarja g. **Aleksandra Hudovernik** v Ljubljani. 2046

Kupi se vodna moč

za 50—100 konjskih sil.

Vodna sila je lahko že uporabljena ali tudi ne. Kupi se even. tudi zraven stoječe poslopje (mlin, žaga itd.) Od železnice ne sme biti več kot 3/4 ure oddaljena — Ponudi naj se pod šifro „Vodna moč 350“ na upravništvo „Slov. Naroda“ in sicer se naj navede le skupna cena in kje leži ponudeno. 2352

14 dni!

14 dni!

Razprodaja

zaostalih slamnikov vseh vrst

po čudovito nizkih cenah, samo v modnem salonu

Stuchly-Maschke, Židovska ulica št. 3.

Zastopstvo le prvovrstnih tovarin in priznani najboljših koles „**KINTA**“ modeli 1912

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta 9—12.

Specialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli.

Mehanična delavnica prvega razreda za vsa v to stroko spadajoča dela in popravila.

Garaža za avtomobile. Zaloga pnevmatikov za avtomobile, motorje in kolesa. Popravila pnevmatikov potom vulkaniziranja. Bencin in olje za vse uporabe. Izposojevalnica koles. Sola za vožnje z vsemi vozili. Interesentom smo s strokovnimi pojasnili brezplačno na razpolago.

Klobuke cilindre in čepice
v najnovejših fazonah in v veliki izbiri
priporoča
IVAN SOKLIČ.
Velika zaloga najmodernejših slamnikov.
Pristni Panama-slamniki od 9 K do 50 K.

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar

naznanja sl. p. n. občinstvu, da se nahaja njegov

cvetlični salon
Pod Trančo. 48

Velika zaloga suhih vencev.

zdelovanje šopkov, vencev, trakov itd.

Okusno delo in zmerno cene

Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

I. C. Mayer, Ljubljana.

V svrhu izpraznitve
blagovne zaloge vsled prezidave lokalov
se prodajajo po izredno znižanih cenah naslednji predmeti:

volneno blago za dame in gospode, svileno blago,
platno za obleke, batisti, zefiri, barhenti, žepni robci,
namizni prtji t. t. d.